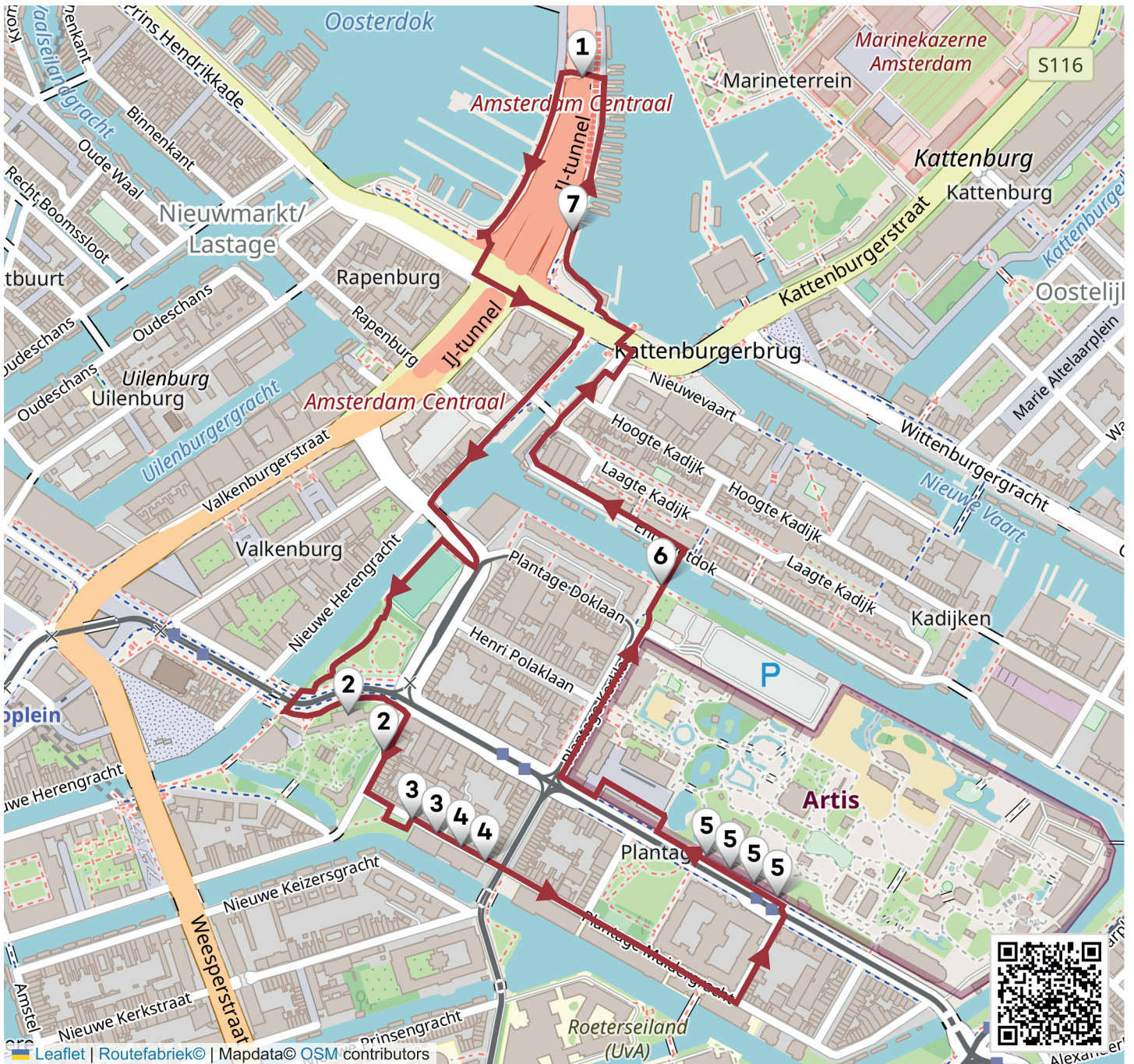




# Wandeling van de Wetenschap (3,5km)



## Wandeling van de Wetenschap

Wetenschap en technologie zijn overal: de huizen waarin we wonen, de koffie die we 's morgens zetten, en de trein waarmee we naar school of werk gaan. Bijna elke millimeter van ons bestaan is vormgegeven door wetenschap en technologie. Een wereld zonder is haast niet meer voor te stellen.

Maar waar komt deze technologie eigenlijk vandaan? Welke wetenschappers en uitvindingen waren hierbij van belang? Ontdek hen zelf tijdens deze Wandeling van de Wetenschap, die start en eindigt bij het iconische gebouw van NEMO Science Museum.

## Routebeschrijving

Ga vanaf de hoofdingang van NEMO Science Museum (1) naar de trappen aan de westzijde. Sla linksaf het Oosterdok op, en volg deze in de richting van de Prins Hendrikkade. Neem in de bocht de trap omhoog en steek de Prins Hendrikkade over. Sla linksaf, steek de Foeliestraat en de Nieuwe Foeliestraat over en loop tot aan het gebouw van de voormalige School voor de Zeevaart. Sla rechtsaf de Schippersgracht op, en loop deze uit tot aan het Rapenburgerplein. Sla links van Café De Druif de Nieuwe Herengracht op, en volg deze tot de kruising met de Anne Frankstraat.



### NEMO Science Museum (1)

Bijna iedereen herkent het gebouw van NEMO Science Museum aan de markante vorm die kopergroen en groot boven het Amsterdamse Oosterdok uitsteekt. Het gebouw spiegelt de IJ-tunnel: waar de IJ-tunnel omlaag gaat, komt in diezelfde hoek NEMO naar boven.

In NEMO Science Museum ontdekt iedereen, van jong tot oud, hoe fascinerend wetenschap en technologie is – ook aan de hand van alledaagse dingen. Allemaal te ontdekken op vijf verdiepingen vol tentoonstellingen, experimenten, demonstraties en workshops.

Ga linksaf de Latjesbrug over en sla daarna rechtsaf en opnieuw rechtsaf om Sportpark Parkschouwburg te betreden. Steek tussen de jeux de boules-baan en de tennisvelden door en sla linksaf. Loop met de Nieuwe Herengracht aan de rechterzijde door het Wertheimpark. Steek de Plantage Middenlaan over en sla linksaf, langs de Oranjerie en de ingang naar de Hortus Botanicus. Het gebouw aan de rechterzijde is De Groene Plantage, waarin vroeger het Hugo de Vries Laboratorium (2) was gevestigd.



### Hugo de Vries Laboratorium (2)

Hugo de Vries (1848-1935) was een Nederlands bioloog, botanicus en een van de eerste genetici. Hij werd beroemd door zijn mutatietheorie. De Vries was hoogleraar en werkte in de Hortus Botanicus Amsterdam, waarvan hij in 1896 directeur werd.

Het Hugo de Vries-laboratorium wordt gezien als het eerste gebouw in de Amsterdamse stijl. Het werd speciaal voor Hugo de Vries gebouwd door de Gemeente Amsterdam, toen hij leek te vertrekken naar de Columbia-universiteit in de Verenigde Staten.

Volg de Plantage Middenlaan en sla linksaf de Plantage Parklaan op. Na enkele meters bevindt zich aan de rechterkant een poortje dat naar de Hortus Botanicus leidt.

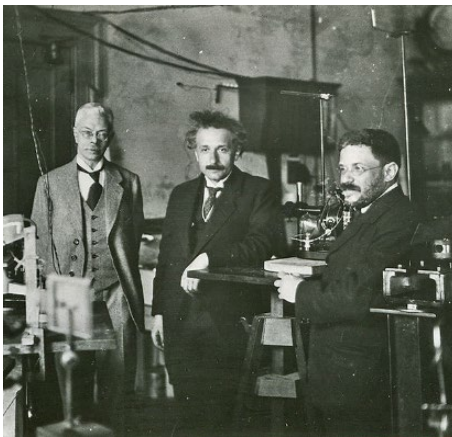


### Hugo de Vries Laboratorium – Het Poortje van Hugo (2)

Het Hugo de Vries Laboratorium, dat in de Hortus Botanicus staat, werd ter ere van De Vries' 100ste verjaardag naar hem vernoemd. In de hal bevindt zich een marmeren plaquette met de tekst: "Dit laboratorium werd door de gemeente Amsterdam gesticht. Als blijk van erkenning van de grote verdienste van Hugo de Vries."

De Vries had zijn eigen poortje waarmee hij direct toegang had tot de Hortus vanuit zijn woonhuis aan de overkant van de straat. Dit poortje is nog steeds terug te vinden.

Blijf de Plantage Parklaan volgen tot aan het J.W. van Overloopplantsoen, en sla linksaf de Plantage Muidergracht op. Het eerste gebouw aan de rechterzijde, direct naast het J.W. van Overloopplantsoen, is het voormalige Zeemanlaboratorium (3).



### Zeemanlaboratorium (3)

*Laboratorium Physica*, zoals het Zeemanlaboratorium origineel heette, werd in 1923 in gebruik genomen. Het lab is vernoemd naar de natuurkundige prof. Pieter Zeeman (1865-1943), die het verband ontdekte tussen licht en een magneetveld. Hij won de Nobelprijs voor zijn ontdekking van het Zeemaneffect: elke atoom heeft ook negatief geladen deeltjes. Tijdens de uitreiking was hij ziek, dus kon Zeeman de prijs niet zelf in ontvangst nemen.

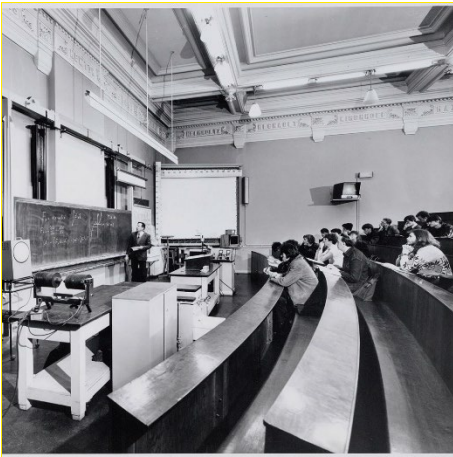


### Zeemanlaboratorium – Prisma boven de deur (3)

Het Zeemanlaboratorium was speciaal ingericht voor de nauwkeurige magnetische en optische experimenten die werden uitgevoerd door Prof. Zeeman en zijn studenten. Voor deze experimenten waren trilvrije vloeren nodig met een speciale fundering: een cementblok van 250.000 kilo. Er is zo min mogelijk ijzer in het gebouw verwerkt, om de verstoring van magnetische velden te voorkomen.

Een herinnering aan deze experimenten zie je nog aan het prisma boven de deur.

Het gebouw dat aan het Zeemanlaboratorium grenst is het Oude Natuurkundige Lab (4).



#### Oude Natuurkundige Lab (4)

Waar het Zeemanlaboratorium was gericht was op het uitvoeren van experimenten, ging het in het Oude Natuurkundige Lab vooral om theoretisch onderwijs. Jan de Boer, één van de opvolgers van Pieter Zeeman, bedacht daarom in 1947 een ambitieus plan: hij wilde een extra verdieping bouwen tussen de twee laboratoria, zodat beide gebouwen met elkaar verbonden werden. Dit zou ervoor zorgen dat er optimaal contact was tussen theorie en experiment. De gemeente wees dit plan helaas af.



#### Oude Natuurkundige Lab – Belangrijk bezoek (4)

In dit monumentale pand hebben nogal wat belangrijke wetenschappers een voet gezet. Hun namen zijn nog altijd midden in het gebouw te vinden, evenals een foto van een bezoek van Albert Einstein.

Steek de Plantage Kerklaan over en loop verder over de Plantage Muidergracht, voorbij de Amsterdam Business School en de voormalige Kweekschool voor Machinisten. Sla bij het REC-P gebouw linksaf de Plantage Lepellaan op. Steek de Plantage Middenlaan over en sla opnieuw linksaf. Het gebouw aan de rechterhand is de Artis Bibliotheek (5).



#### Artis Bibliotheek (5)

De Artis Bibliotheek werd in 1838 opgericht, tegelijkertijd met de dierentuin Artis. De bibliotheek groeide razendsnel, waardoor deze in 1868 naar dit gebouw verhuisde. Tot het jaar 1920 verbleven er onder de bibliotheek levende zebra's.

Op de gevel van het imposante gebouw zijn de namen van 36 wetenschappers en kunstenaars te lezen. Deze namen zijn een eerbetoon aan de grondleggers van de wetenschap en zijn ook een symbool voor de kennis die in de bibliotheek bewaard wordt.



#### Artis Bibliotheek – Maria Sibylla Merian (5)

Er staat maar één vrouw op de gevel, namelijk Maria Sibylla Merian, een van oorsprong Duitse insecten- en bloemenschilderes en natuuronderzoekster. Ze schreef haar natuurwetenschappelijk meesterwerk over Surinaamse flora en fauna, wat in Amsterdam werd uitgegeven.



### Artis Bibliotheek – Petrus Camper (5)

Een andere naam die je op de gevel kunt vinden is anatoom en zoöloog Petrus Camper, die zich bezighield met het amputeren van ledematen. Hij ontleedde jaarlijks 200 lijken die hij van het Amsterdamse Binnengasthuis kreeg.



### Artis Bibliotheek – Peter Artedi (5)

Peter Artedi was een Zweedse natuuronderzoeker en wordt gezien als de vader van de studie naar vissen. Hij is ongelukkigerwijs verdronken in de Amsterdamse grachten. Artedi liet een zeer uitgebreid, gedeeltelijk voltooid manuscript achter dat postuum is bewerkt en gepubliceerd door zijn vriend en medestudent, Carl Linnaeus.

Blijf de Plantage Middenlaan volgen, voorbij het Groote Museum tot aan de kruising met de Plantage Kerklaan. Sla rechtsaf en volg de Plantage Kerklaan, voorbij Micropia en de ingang van Artis. Ga rechtdoor langs het Mahatma Gandhiplantsoen en steek de Nijlpaardenbrug (6) over.



### Nijlpaardenbrug (6)

De Nijlpaardenbrug ligt in de Plantagebuurt. Deze buurt werd in 1682 door de gemeente aangewezen als “Speeltuyn”. Het werd een lusthof, met veel groen en zonder permanente gebouwen. Als je naar rechts kijkt, zie je Artis, gesticht in 1838. De brug heeft zijn naam te danken aan het feit dat hier ooit nijlpaarden hebben gelopen van een schip bij het Entrepotdok naar Artis.

Sla aan de overkant linksaf het Entrepotdok op. Volg deze tot aan het poortgebouw van het Entrepotdok, en ga rechtsaf onder de poort door naar het Kadijksplein. Loop langs het voormalige Zeemanshuis terug naar de Prins Hendrikkade. Steek deze over en sla linksaf, over de Kortjewantsbrug. Loop langs Arcam en volg de afrit naar rechts richting het Oosterdok. Loop terug naar NEMO Science Museum langs de Museumhaven (6).



### Museumhaven (7)

Op het water van het Oosterdok ligt een prachtige collectie historische bedrijfsvaartuigen. Daarnaast is er een selectie van werfmachines, met uitleg, op de kade te vinden. De spantenbuiger en de vlakplaten worden nog steeds gebruikt voor de restauratie van schepen in het Oosterdok.

De grote schepen in de Museumhaven zijn allemaal bewoond, en er is al één generatie van schippers in de haven opgegroeid. De meeste schepen in de Museumhaven hebben de hoogste monumentenstatus voor varend erfgoed.